

**Informe de Govern sobre l'adaptació de
les polítiques d'immigració a la nova
situació socio-demogràfica de la ciutat
de Barcelona**

B
BC
RNI

Índex

» 1. Introducció.....	2
» 2. Nova situació sociodemogràfica de la Ciutat de Barcelona.	3
» 3. Programes i Serveis de la Direcció d'Immigració i Interculturalitat.	6
» 3.1 SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats)	6
» 3.2 Sessions informatives grupals d'acollida i acompanyament.....	8
» 3.3 Suport a les entitats d'acollida i acompanyament: Reorientació de la Xarxa	9
» 3.4 Nova prioritització en les línies de Subvencions	12
» 3.5 Servei de traducció i mediació intercultural.	14
» 3.6 Interculturalitat	15
» 3.7 Suport programes i projectes en els districtes.....	18
» 3.8 Consell Municipal d'Immigració	19
» 3.9 Informes d'habitatge i arrelament	20
» 3.10. Programa Noves Famílies	22
» 4. Prova pilot de retorn voluntari a Senegal (novembre 2011 - abril 2012).....	24
» 5. Reconeixement extern de les polítiques i programes duts a terme per l'Ajuntament de Barcelona	26

» 1. Introducció

L'objectiu d'aquest informe de govern és explicar com en el darrer any les polítiques i programes de la Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona s'han adaptat a la nova situació socio-demogràfica de la immigració a la ciutat de Barcelona.

El canvi de cicle econòmic que es va iniciar en 2008 està provocant canvis d'hàbits, de mentalitats i d'actituds que tenen un fort impacte en el fluxos migratoris. En aquest context, les dinàmiques de les migracions que arriben a Barcelona estan canviant profundament el seu comportament. Ens trobem davant d'un nou paradigma migratori.

Després d'una etapa de creixement del nombre d'immigrants arribats a la ciutat, l'any 2010 marcava possiblement l'inici d'un nou cicle migratori, en registrar un descens de persones immigrades empadronades a la ciutat. Els fluxos d'arribades irregulars han disminuït notablement, com així ho certifiquen les dades de persones ateses al SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats) i, en quant als fluxos migratoris regulars podem destacar la reagrupació familiar com a principal via d'entrada, tot i que també disminueix en volum.

D'altra banda, amb els anys, el nombre de persones d'origen estranger a la ciutat es consolida. La major part dels residents d'origen estranger ja porten molts anys residint a la ciutat i no es poden considerar com a nouvinguts, la distribució territorial en els districtes i barris fa que la diversitat afecti ja a tota la ciutat de Barcelona.

El perfil poblacional de la ciutat adopta noves formes: augmenten el nombre de matrimonis mixtes, de fills nascuts de parelles mixtes i de llars mixtes. S'estan conformant perfils més multiidentitaris, multiètnics i multilingües que, pel seu dinamisme, presenten un alt potencial social, cultural i econòmic per a la ciutat. Cal afegir-hi, a més, la nova generació de joves fills d'immigrants i nascuts ja a Barcelona, que comencen a créixer i a tenir una vida autònoma adolescent, professional, universitària i laboral. La seva emancipació ha de poder desenvolupar-se sense obstacles afegits de discriminació, com qualsevol jove de la ciutat.

Aquesta nova situació sociodemogràfica implica que les polítiques s'hagin d'adaptar per donar respostes a les noves realitats. En aquest sentit les polítiques d'acollida clàssiques perden protagonisme. El nou govern ha volgut prioritzar els programes i projectes de convivència, integració, interacció i interculturalitat.

Durant aquest primer any de treball s'ha partit de la premissa **que el context de diversitat que Barcelona ha d'assumir és nou per a tothom**, tant per als nous barcelonins que han arribat com per als que viuen aquí des de generacions. Per tant, la primera preocupació ha estat que aquesta realitat i reconeixement s'estengui al conjunt dels barcelonins, independentment de la seva categoria jurídica, llengua de procedència, creença religiosa, cultura i nacionalitat, dins del respecte de les tradicions de Barcelona

El nou enfocament que es proposa no és només el canvi de prioritats que va de l'*acollida* a la

convivència i interculturalitat, sinó de **l'amplitud del públic objectiu de les polítiques que es desenvolupin**, que si bé abans s'adreçaven principalment a una part de la població -la nouvinguda- ara ha de comprendre la població de Barcelona en la seva totalitat.

Durant aquest primer any s'ha seguit mantenint l'interès per assegurar els serveis d'acollida, però resulta necessari reenfocar les polítiques que donin més compte de **com integrar i encaixar en el conjunt** la població immigrant ja instal·lada a la nostra ciutat, i la ciutadania en general, en aquest nou context.

Un altre aspecte que també s'ha treballat és que l'orientació de les polítiques s'adreci a fomentar una immigració activa i participativa en la ciutat, així com a deixar de concebre les persones immigrants com a receptors dels serveis públics, i a pensar-hi més com a agents socials i participatius en la vida i en els projectes de la ciutat, com un ciutadà o una ciutadana més. S'ha volgut treballar en un canvi de les percepcions sobre la immigració, per substituir la imatge de l'estranger, de la persona aliena a la ciutat envers una concepció d'una ciutat plural i d'uns ciutadans d'origen estranger que contribueixen al projecte comú de la ciutat.

És a dir, davant una nova diagnosi i una nova fisonomia poblacional, s'han enfocat de nou les polítiques de gestió de la immigració a Barcelona. Avui, la política busca altres enfocaments i recursos, formula accions i fomenta projectes en xarxa, busca complicitats actives en la societat civil per fer també sostenible econòmicament la gestió d'un projecte comú de ciutat.

Una primera mesura de racionalització organitzativa que el nou govern ha pres, ha estat la decisió d'unificar tots els serveis d'immigració sota el paraigua de la Direcció d'Immigració i Interculturalitat. En aquests sentit el SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats) i els Serveis de Mediació Intercultural i Traducció han deixat d'estar sota la Direcció de Serveis Socials per incorporar-se a la Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

Aquest canvi organitzatiu ha comportat la creació de moltes sinèrgies entre tots els programes i projectes de la Direcció d'Immigració i una millor racionalització dels recursos de la Direcció.

» 2. Nova situació sociodemogràfica de la Ciutat de Barcelona.

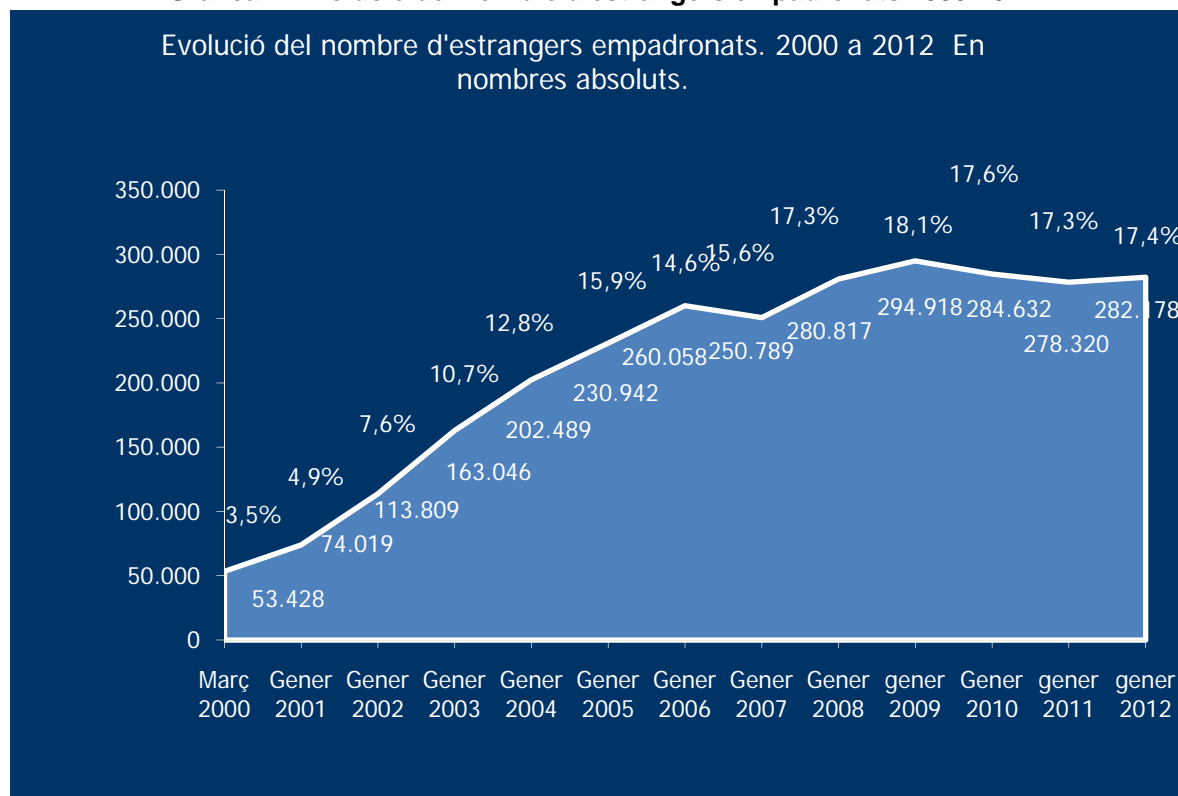
Les darreres xifres sociodemogràfiques de 2012 apunten a un estancament de l'evolució de la població estrangera a Barcelona. Si durant la primera dècada el creixement de la població derivat de la immigració passava del 3,5% l'any 2000 al 18,1% l'any 2009, les dades de gener de **2010** marcaven un **punt d'inflexió**: el nombre d'immigrants empadronats descendia per primer cop a la dècada en més de 10.000 persones, una tendència confirmada per les xifres de 2011.

Les dades de gener de **2012** indiquen un lleuger increment de l'1,4% de la població immigrant que actualment representa el **17,4%** del total de la població barcelonina. Les taules i gràfics següents n'indiquen l'evolució durant els darrers 12 anys.

Taula 1. Evolució de la població estrangera a Barcelona 2000-2012

Any	Nombre	Percentatge sobre total de població resident	Increment respecte any anterior	Taxa de creixement
Març 2000	53.428	3,5%	12.525	30,6%
Gener 2001	74.019	4,9%	20.591	38,5%
Gener 2002	113.809	7,6%	39.790	53,8%
Gener 2003	163.046	10,7%	49.237	43,3%
Gener 2004	202.489	12,8%	39.443	24,2%
Gener 2005	230.942	14,6%	28.453	14,1%
Gener 2006	260.058	15,9%	29.116	12,6%
Gener 2007	250.789	15,6%	- 9.269	-3,6%
Gener 2008	280.817	17,3%	30.028	12,0%
gener 2009	294.918	18,1%	14.101	5,0%
Gener 2010	284.632	17,6%	-10.286	-3,5%
Gener 2011	278.320	17,3%	-6.312	-2,2%
Gener 2012	282.178	17,4%	3.858	1,4%

Font: Ajuntament de Barcelona Departament d'Estadística.

Gràfica 1. Evolució del nombre d'estrangers empadronats 2000-2012

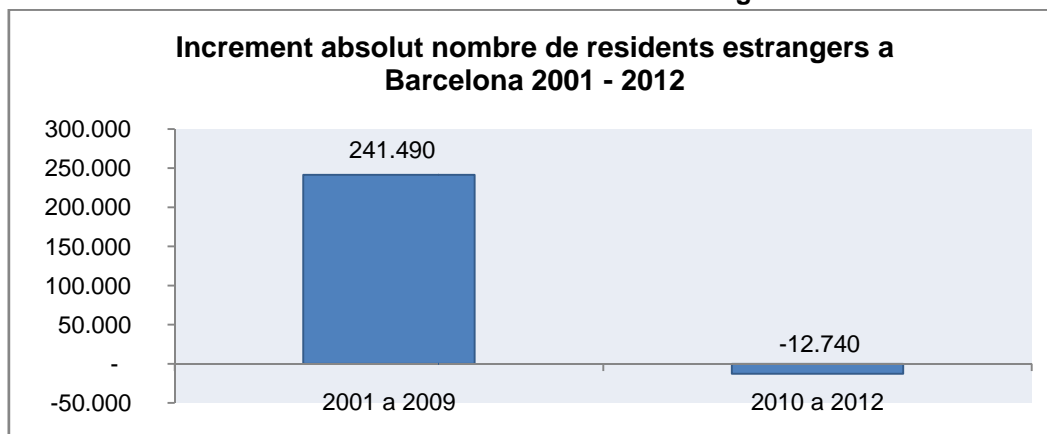
Font: Ajuntament de Barcelona Departament d'Estadística.

Podem afirmar que ens trobem davant una consolidació de canvi de tendència migratòria a Barcelona que ja té el 2010 com a any del canvi de cicle: mentre que el període 2001-2009 registrava un increment exponencial de 241.490 nous immigrants, el període 2010-2012 ha registrat una davallada de 12.740 immigrants a la ciutat.

Taula 2. Increment absolut dels nombre d'immigrants 2000-2012

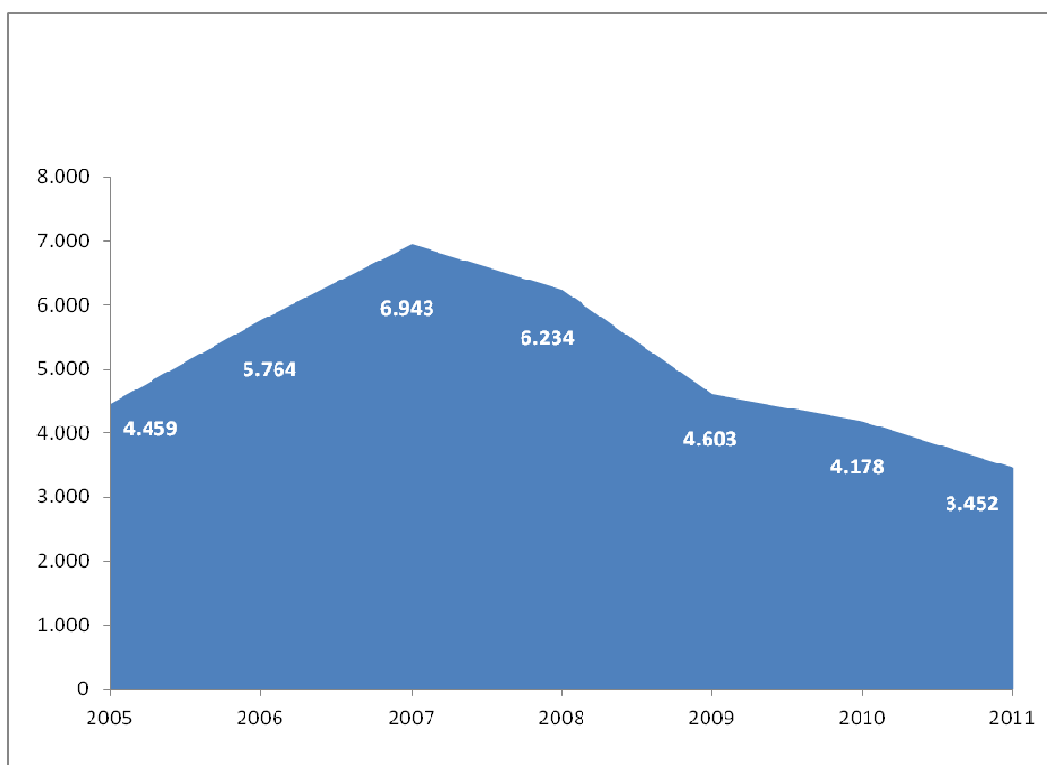
Període	Increment absolut
2001 a 2009	241.490
2010 a 2012	- 12.740

Font: Ajuntament de Barcelona Departament d'Estadística.

Gràfica 2. Increment absolut dels nombre d'immigrants 2000-2012

Font: Ajuntament de Barcelona. Departament d'Estadística.

D'altra banda el nombre de sol·licituds d'informes d'habitatge per a la reagrupació familiar ha experimentat una **disminució de més del 50% en només quatre anys**, concretament durant el període 2008-2011. Així, si el 2008 hi havia 6.943 sol·licituds de reagrupament, el 2011 la xifra disminuïa fins a les 3.452.

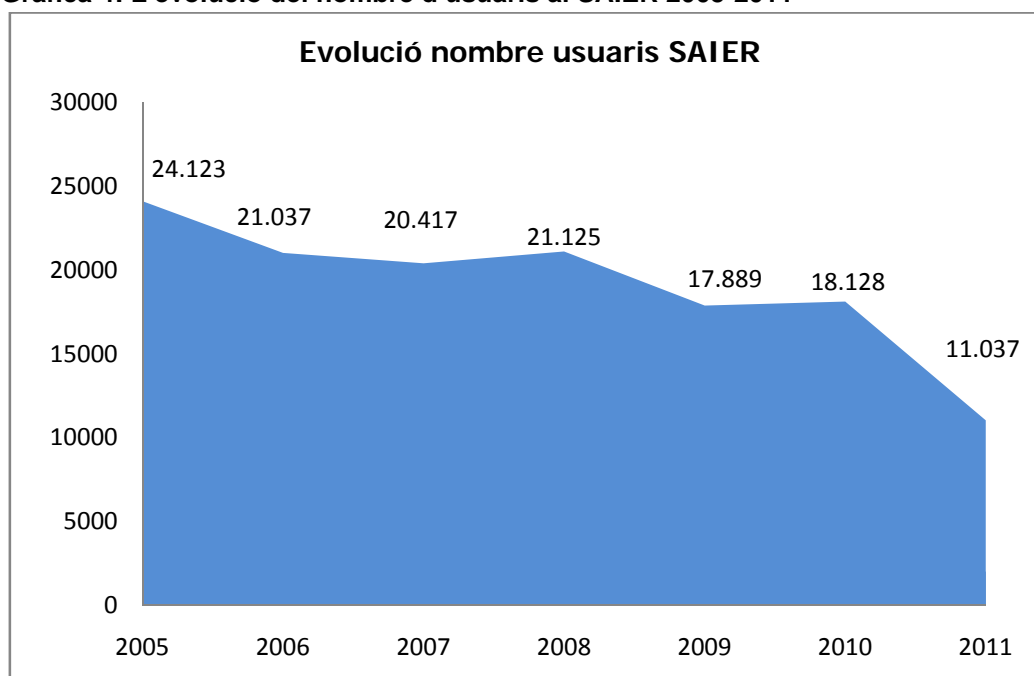
Gràfica 3: Evolució de les sol·licituds d'informes d'habitatge per a la reagrupació familiar. 2005-11

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

L'ús del principal equipament públic d'acollida de la ciutat, el SAIER, ha anat evolucionant en els darrers anys. Constatem que si durant el període 2002-2008 s'ha passat de 10.188 altes noves l'any 2002 a 17.286 el 2007, en canvi a partir del 2008 es començava a produir un decreixement. Aquest ha estat especialment entre el 2010 i 2011, en què s'ha passat d'11.595 altes (2010) a 7.023 (2011), és a dir, a **un descens de més del 35% en només un any**.

L'evolució del nombre d'**usuaris i usuàries del servei ha experimentat una davallada considerable** en els darrers anys, passant dels 24.123 atesos l'any 2005 als 11.037 de l'any 2011, és a dir, **un descens de més del 55% en sis anys**. Aquesta davallada ha estat especialment pronunciada entre els anys 2010 i 2011, on s'ha passat de 18.128 a 11.037 persones ateses en només un any.

Gràfica 4: L'evolució del nombre d'usuaris al SAIER 2005-2011

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

Aquest conjunt de dades ens il·lustren sobre el nou moment del cicle migratori pel que passa la ciutat de Barcelona.

» 3. Programes i Serveis de la Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 3.1 SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats)

El Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats (SAIER) és un servei municipal especialitzat en l'assessorament i suport en matèries d'estrangeria i asil. Ofereix de manera personalitzada els següents serveis:

- Informació bàsica sobre alguns tràmits: empadronament, targeta sanitària, etc.
- Assessorament jurídic i tramitació de documentació: permisos de residència i treball, reagrupament familiar, nacionalitat, sol·licitud d'asil, etc.
- Informació i assessorament sobre formació professional i inserció laboral.
- Informació i assessorament sobre el sistema educatiu i la Homologació i convalidació d'estudis realitzats a l'estranger.
- Informació per a l'accés a l'habitatge i sobre drets i deures en relació a l'accés a l'habitatge.
- Atenció social per a sol·licitants d'asil i persones immigrants sense domicili i de recent arribada.
- Acolliment lingüístic: oferta de cursos de català, de castellà i servei d'interpret presencial o telefònic.

La prestació d'aquests serveis es fa en col·laboració amb les entitats: ACSAR, AMIC-UGT, CITE-CCOO, Col·legi d'Advocats i Creu Roja. També el Centre de Normalització Lingüística de Barcelona està incorporat al SAIER.

EL SAIER, des de l'any 1989 ha donat respostes a les demandes específiques relacionades amb l'augment de l'arribada de persones estrangeres; amb un major èmfasi en l'assessorament legal a immigrants i sol·licitants d'asil.

Com s'ha esmentat anteriorment l'actual equip de govern va prendre la decisió de canviar la dependència orgànica del SAIER que ha passat de l'antiga Direcció d'Acció Social a l'actual Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat. Al ser un centre d'atenció majoritàriament a immigrants, la ubicació a la Direcció d'Immigració és més idònia, ja que permet treballar conjuntament amb la resta de programes de la Direcció.

En els darrers anys, el nombre d'usuaris del SAIER ha patit una important davallada, un descens de més del 55% en sis anys. Tanmateix el nombre d'entrevistes i atencions individuals realitzades no ha davallat tant i s'ha mantingut.

El comissionat d'immigració ha encarregat a la Direcció d'Immigració repensar el servei de dalt a baix per tal d'adaptar-lo al nou moment migratori de la ciutat i adaptar la seva cartera de serveis.

Des de fa alguns anys les demandes d'aquest grup de població que, malgrat la crisi, presenta xifres modestes de retorn, han anat canviant i s'està realitzant un procés de reflexió que permeti ser més eficients i anticipar-se a problemes derivats de la intensitat d'un flux migratori caracteritzat per la seva inserció en els sectors més precaris de l'economia amb mancances en les xarxes de suport, una feble protecció social i que no han arribat a assolir una estabilitat laboral i d'habitatge. **Algunes de les temàtiques fins ara identificades com a prioritàries són:**

- **Evitar l'agreujament d'irregularitats sobrevingudes:** En l'actual període de crisi, l'alta taxa d'atur en població immigrada i en els sol·licitants d'asil, té un impacte en el manteniment de la situació de regularitat i que serà un dels principals obstacles per als processos d'integració; per la qual cosa cal centrar esforços en mantenir la regularitat

de les persones estrangeres que resideixen a la ciutat, amb prioritat de famílies amb menors. La nova Llei d'Estrangeria ha fet augmentar molt la demanda d'assessorament per a la renovació ordinària de permisos de residència.

- Elaboració de la **cartera de serveis del SAIER**. Es tracta de la relació de tots els serveis que es poden realitzar en el SAIER.
- **Afavorir la disminució de les desigualtats**: Els llars d'immigrants acumulen desavantatges, algunes de difícil resposta des del SAIER, però sí es pot contribuir a difondre o realitzar accions al voltant de temes considerats clau com: el coneixement de la llengua, d'accés al mercat laboral, de la normativa laboral i d'habitatge.
- **Impulsar el reconeixement dels nivells formatius obtinguts en origen**: En el període de crisi i de postcrisi caldria reconèixer i aprofitar la formació i experiència de persones amb nivells formatius alts i també afavorir la continuació de la formació, mitjançant el reforç del servei d'homologacions i convalidacions.
- **Millora en la difusió i treball en xarxa del SAIER**: Adaptar el servei a les noves tecnologies i millorar el treball amb altres serveis i entitats de la ciutat.
- **Creació o enfortiment de xarxes**: Les xarxes de suport compleixen un paper molt important en els processos d'integració de les persones immigrades; per la qual cosa cal intentar afavorir la creació o l'enfortiment de xarxes individuals, familiars i comunitàries més enllà de les creades per origen.

» 3.2 Sessions informatives grupals d'acollida i acompanyament.

Aquestes sessions formen part de l'estratègia d'acollida de ciutat a les persones novingudes. S'inicien el 2006 com a prova pilot al Districte de Sants-Montjuïc. El 2010 s'implanten a tota la ciutat. S'hi aporta informació actualitzada sobre: territori, serveis i recursos bàsics de caràcter general, aprenentatge de les llengües oficials, drets i deures dels ciutadans i principals tràmits d'estrangeria, entre d'altres. Els Tècnics d'Acollida són els professionals encarregats de l'organització, impartició i gestió de les sessions, porten a terme una tasca continuada d'actualització de la informació i de coordinació i col·laboració amb la resta de professionals dels Serveis a les Persones dels districtes, OAC i altres.

A finals de 2011 comença un procés de millora que pretén adaptar aquest servei a la nova realitat de la immigració, **fent més èmfasi en les polítiques d'acompanyament i tenint en compte** les modificacions que pugui aportar la **Llei d'Acollida de Catalunya**, un cop s'aprovi el seu Reglament regulador.

Els principals canvis introduïts en el darrer any són:

- » **Oferta de les sessions a públics més amplis**. Volem arribar a qualsevol persona estrangera que vingui a viure a Barcelona, així com a persones provinents d'altres

comunitats autònomes i també autòctones que, per canvi de domicili, puguin estar interessades en tota o en part de la informació que s'hi imparteix. Aquesta oferta es canalitza a través de les entitats i serveis presents a cada territori; també s'atendrà a les les OAC.

- » **Flexibilització dels continguts.** Tot i que hi ha un bloc d'informacions comuns, s'adapta sempre la informació al perfil, interessos i necessitats de les persones assistents, així com al temps de què es disposa, ja que habitualment la durada és de 2 hores però hi ha ocasions en què pot ser inferior o superior.
- » **Posada en marxa de l'estratègia d'acompanyament.** S'ofereix atenció individualitzada a aquelles persones que necessiten d'un suport personalitzat per poder assimilar millor els continguts impartits a la sessió o bé que demanen aquest suport per poder tirar endavant gestions i tràmits concrets. El paper del Tècnic d'Acollida en aquests casos, és aportar la informació, orientació i recolzament professional necessaris mitjançant la realització d'algunes entrevistes individuals per ajudar la persona a resoldre la situació de manera autònoma.
- » **Enfortiment de les sinèrgies amb altres serveis municipals.** S'ha formalitzat i desenvolupat la col·laboració amb alguns serveis municipals de l'àmbit de la immigració, que realitzen tasques que poden ser complementàries: SAIER, Serveis de Traducció, Servei de Mediació Intercultural i Punt d'Arrelament. I s'està en procés de fer-ho amb altres: Reagrupament Familiar, Xarxa d'Entitats, etc.
- » **Priorització de la col·laboració amb els Tècnics d'Educació dels districtes, per a la intervenció en centres escolars i AMPAS.** S'ofereixen sessions en els mateixos centres escolars, amb suport de traducció quan és necessari.
- » **Enfortiment de la col·laboració amb el Consorci de Normalització Lingüística de Catalunya.** S'imparteixen sessions adaptades als alumnes dels cursos bàsics de català in situ, a la mateixa aula; els alumnes són estrangers i autòctons. També es deriven persones a les sessions fixes que es realitzen als districtes, especialment aquelles persones amb necessitat de traducció.

Taula 3: Indicadors bàsics:

SESSIONS D'ACOLLIDA I ACOMPANYAMENT	2010	Mitjana mensual 2010	2011	Mitjana mensual 2011	2012 (gener -maig)	Mitjana mensual 2012
Nº de Sessions	88	7	334	28	168	34
Nº d'Assistents	805	67	2508	209	1508	302

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 3.3 Suport a les entitats d'acollida i acompanyament: Reorientació de la Xarxa

La Xarxa d'Acollida per a persones immigrants a Barcelona compta actualment amb la col·laboració de més de 150 entitats o organismes a la ciutat. Es va posar en marxa a partir de l'any 2006, amb la coordinació de l'Ajuntament. Es tractava

d'entitats que oferien serveis d'acollida a la població immigrada a Barcelona, i l'objectiu s'encaminava al foment de la implicació i la corresponsabilització dels agents socials i a generar espais compartits d'informació, orientació, assessorament i cobertura de necessitats bàsiques per a persones i famílies immigrants a la ciutat. Forma part de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

La Xarxa d'Acollida, en el Pla de Treball per l'any 2012 s'ha orientat a adaptar la Xarxa a la nova situació de la població immigrada a Barcelona i al nou paradigma i directrius definides en l'àmbit d'immigració, amb una realitat on hi ha un descens en l'arribada de persones immigrades i un volum de persones ja residents i que formen part de la ciutadania de Barcelona. S'ha redefinit de manera que es presenta en tant que Xarxa la d'acollida i **acompanyament**.

Les línies de treball definides per a la Xarxa s'adrecen a la coordinació o al treball en xarxa per garantir la igualtat d'oportunitats, amb èmfasi en la realització de programes de suport i acompanyament per afavorir la convivència, la integració i la cohesió social. Les persones destinatàries, donada l'evolució i situació actual, són no solament persones novvingudes sinó especialment les que ja porten un temps a Barcelona.

Es reorienta també la Xarxa per adaptar-se a la Llei d'Acollida, preveient la possible aprovació del nou Reglament, i als canvis que suposa la nova instrucció de la Generalitat en relació a informes: INSTRUCCIÓ 1/2012 de la Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família per la qual s'estableixen els criteris generals per a l'elaboració dels informes d'estrangeria competència de la Generalitat de Catalunya. 20/03/2012.

En aquest sentit, es continuen impulsant les xarxes o grups que formen part de la xarxa, adaptant-los a les noves necessitats.

» **Xarxa d'Entitats Socials d'Assessorament Jurídic d'Estrangeria (XESAJE).**
Constituïda per 55 entitats.

- S'aborden els canvis normatius i nous requeriments que afecten a les necessitats d'assessorament i tramitacions, especialment els informes vinculats als procediments d'autoritzacions de residència temporal.
- Reorientació progressiva destinada a oferir acompanyament al llarg de la trajectòria vital del immigrant, i no només en l'etapa d'arribada. Per exemple en les diferents processos legals com: arrelament social, renovació de residència, ajuts, situació laboral, nacionalitzacions, etc.
- Es preveu aprovar i aplicar el codi ètic de la XESAJE, com a instrument que ha de donar a les persones novvingudes i/o estrangeres un servei d'acollida i suport de qualitat en l'àmbit de l'assessorament jurídic.

» **Coordinadora de la llengua**, constituïda per 60 entitats o organismes, inclou el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL).

- **Major orientació al català:** tenint en compte la nova Instrucció esmentada anteriorment, en relació a informes d'arrelament social, que determina major derivació als cursos de català que realitzen les entitats per part del Punt d'Arrelament per assolir els criteris demanats (mínim 20 hores de català si no es poden fer entendre en una entrevista), s'han derivat a més persones als cursos de català del CNL.
  - Impuls del projecte de formació de voluntaris per a la llengua.
- » D'altra banda es potencien **altres línies que afavoreixen la nova orientació:**
- Es **prioritzen línies i projectes d'acció adreçats a l'orientació personalitzada, l'acompanyament** i suport, ja sigui a través de l'activitat de la Xarxa o a través de les noves orientacions en les línies de subvencions: la inserció sociolaboral, l'habitatge, acompanyament i suport social, la formació, educació i capacitatció de les persones immigrades, amb especial èmfasi en la joventut, incloent accions com el reconeixement de les titulacions, mentoratge, participació, voluntariat...
  - Es potencia l'**enfocament descentralitzat** de la xarxa ampliant a noves entitats interessades per tal d'arribar al màxim d'àmbits i territoris de forma equilibrada.
  - **Actualització i edició de material** de suport necessari per a l'acollida i acompanyament.
  - Posada en marxa i millora del "**cercador d'entitats**" de la Xarxa, i del web de nova ciutadania i immigració, en el que s'inscriu. Es valora molt positivament, en tant que eina, ja que permet un millor coneixement mutu i orientació i derivació de les persones usuàries, al mateix temps que mapifica territorialment la xarxa.

Suport a entitats a través de Convenis.

Voldríem destacar que la Direcció d'Immigració ha arribat a acords mitjançant conveni per reforçar les xarxes d'entitats de barri en aquells llocs on es considera estratègic dur a terme feines de cohesió social i convivència al nivell màxim de proximitat amb els ciutadans.

Taula 4: Convenis amb xarxes d'entitats territorials

Associació	Projecte	Import 2012
AAVV Poble Nou - Apropem-nos	Pel projecte Apropem-nos . Xarxa d'entitats de Poble Nou Acollida al barri de Poble Nou i treball amb entitats.	37.853€
9 Barris Acull- La Peca Cultura en Acció.	Pel Projecte Nou Barris acull : xarxa d'entitats de Nou Barris, treball de convivència, i treball acollida amb les entitats de tot el districte de Nou Barris.	78.130€
Coordinadora d'Entitats del Poble Sec	Acollida de la xarxa d'entitats del barri del Poble Sec	30.000€

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

Aquest convenis contempen l'any 2012, amb possibilitat de prorroga per al 2013.

Finalment, també s'està renovant altres convenis amb altres associacions, del qual destacaria el conveni de col·laboració amb Caritas per a facilitar l'oferta de cursos de formació sociolaboral per a persones en risc d'exclusió social.

Taula 4: Altres Convenis

Associació	Projecte	Import 2012
Caritas	Formació socio-laboral persones en situació vulnerable (irregulars): No poden accedir a cursos de Bcn Activa.	89.834,75 €
Associació d'Ucrainesos	Cessió d'espai per ensenyament de ucraïnès a l'IES Lluís Vives	1.300 €
Bayt al Taqafa	Acollida de persones en situació vulnerable i nouvinguts	11.000
La Formiga	Atenció a les persones que es troben en situació de risc d'exclusió i famílies nouvingudes	10.647'48 €
MENSALUS	Activitats esportives a usuaris derivats de serveis socials	2.652'28 €

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 3.4 Nova prioritització en les línies de Subvencions

En la línia de subvencions corresponent a l'any 2012 de l'àmbit d'immigració, **s'han introduït canvis importants en quant als criteris**, tot i mantenir la dotació pressupostària global.

En quant a l'orientació de les subvencions, **s'ha passat de dues línies de treball a quatre**. S'ha mantingut la línia de treball d'interculturalitat Kc¹, i la línia d'acollida Kd, tot disminuint les dotacions pressupostàries d'acollida.

En coherència amb les nova situació migratòria de la ciutat de Barcelona - on baixa els aspectes relacionats amb l'acolliment d'immigrants nous, però en canvi es prioritzen els aspectes de convivència - s'han introduït importants canvis.

En primer lloc, s'ha mantingut la línia d'acollida Kd, però amb una menor dotació pressupostària.

D'altra banda l'antiga línia d'interculturalitat ha estat desdoblada en tres línies en el sentit dels canvis en les prioritats esmentades en la introducció: la línia **Ka per tal de facilitar l'encaix de la població d'origen migrant en l'àmbit educatiu**, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats i els aspectes d'equitat. I la línia **Kb, sobre voluntariat**, en el sentit d'incorporar a les persones d'origen immigrant en tasques de voluntariat per tal de visualitzar una corresponsabilització de les mateixes a l'esdevenir col·lectiu de la ciutat i la **Kc sobre interacció, antirumors i prejudicis**.

Finalment les 4 línies han quedat de la següent manera:

Ka. Accions específiques en l'àmbit educatiu i de la formació

Incorporació de persones joves d'origen immigrant a les diferents ofertes formatives existents, capacitat de la població adulta d'origen immigrant, incorporació a les AMPA's de pares i mares immigrants i vinculació a activitats escolars i extraescolars.

Kb. Accions adreçades a incorporar una major participació en les entitats i associacions de Barcelona a persones d'origen immigrant com agents actius i protagonistes de les mateixes

Voluntariat de persones immigrants, incorporació de persones immigrants a l'associacionisme, participació de dones migrades, participació activa de persones joves migrades en activitats de lleure.

Kc. Accions adreçades a trencar els rumors, tòpics i els prejudicis que apropin i facilitin la interacció i el coneixement entre persones, associacions i organitzacions d'origen divers

Visibilitat de l'aportació i contribució de la immigració a la societat de Barcelona, antirumors, promoció d'espais de trobada i interacció i mitjans de comunicació i noves tecnologies.

---

¹ La línia de subvencions d'Immigració te assignada la lletra K a la convocatòria municipal, les lletres a, b, c i d, designen les 4 modalitats de les subvencions d'Immigració.

Kd. Accions d'acompanyament a persones, famílies i organitzacions i entitats d'origen immigrant per a l'accés a la informació bàsica i als recursos que els capacitin per exercir els seus drets i deures personals i de ciutadania:

Coneixement de la ciutat, assessorament jurídic, coneixement de la llengua i inserció laboral.

Taula 5: Resum de les modalitats de Subvencions d'Immigració i el pressupost.

	Partida	Import
Immigració	2011	2012
Ka) àmbit educatiu i formació		140.000
Kb) Participació immigrants i Voluntariat		94.000
Kc) Interculturalitat, rumors i facilitar interacció.	200.000	150.000
Kd) Acompanyament i acollida	400.000	222.435
Total	600.000	606.435

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» **3.5 Servei de traducció i mediació intercultural.**

El Servei de Traduccions presencials té per objectiu donar suport als professionals municipals que atenen persones nouvingudes d'origen estranger que encara no dominen les nostres llengües oficials.

El Servei de Mediació Intercultural té per objectiu donar suport als professionals municipals en la intervenció amb persones, grups i col·lectius d'origen cultural divers, per tal de facilitar la comunicació i prevenir i resoldre els conflictes que es puguin donar en les relacions interpersonals, grupals, veïnals i comunitàries.

El setembre de 2011 aquests serveis han passat de la Direcció d'Acció Social a la Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat.

Els principals canvis introduïts des d'aleshores han estat:

- » **Ampliació dels serveis municipals que en poden fer ús.** El servei de traducció i mediació pot ser demanat a petició dels professionals municipals que atenen a persones estrangeres. Un dels canvis introduït és que aquest servei ara pot ser demanat per més professionals i més serveis municipals, com per exemple tots els altres serveis dependents de la Direcció d'Immigració, els centres escolars i altres serveis que treballen amb persones d'origen estranger.
- » **Estratègies per assolir una major eficiència del servei:** Canalització de part de la mediació cap a la traducció en les entrevistes individuals, límit del nombre d'entrevistes amb mediador, potenciació de la mediació col·lectiva: assessoraments a equips de professionals, treball amb grups d'usuaris i estímul de les iniciatives de treball de mediació comunitària. Aquestes són línies de treball que s'estan duent a terme i que tindran resultat a mig i llarg termini atès que necessiten d'un canvi en les maneres que els professionals tenen d'abordar el treball amb els usuaris.

- » **Priorització de la línia de treball amb centres escolars**, prenent com a referència la feina ja realitzada en l'Escola Collaso i Gil del Raval, on s'ha dut a terme un treball de suport a l'equip docent i als professionals dels serveis socials de la zona.

Taula 6: Indicadors bàsics mediació i traducció.

TRADUCCIÓ I MEDIACIÓ INTERCULTURAL	2010	Mitjana mensual 2010	2011	Mitjana mensual 2011	2012 (gener - abril)	Mitjana mensual 2012
Traduccions presencials	2.219	185	1.960	163	768	192
Mediacions interpersonals	2.060	172	2.220	185	619	155
Mediacions grupals, veïnals i comunitàries	202	17	142	12	12	3

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 3.6 Interculturalitat

Barcelona és una amb diversitat i això és una gran riquesa que no es pot deixar perdre, per tant s'ha de conèixer i reconèixer aquesta diversitat entre els ciutadans i ciutadanes de la ciutat d'una manera normalitzada, assumint la diversitat com una característica intrínseca de la ciutat. Aquesta línia de treball té clarament com a públic objectiu el conjunt de la ciutadania de Barcelona.

Des de les accions interculturals el que es persegueix és contribuir a incorporar la població culturalment diversa a la dinàmica social de la ciutat de Barcelona, evitant així segregacions de sectors concrets de la població i generant cohesió social i participació col·lectiva en un projecte comú. Es tracta de fomentar espais de trobada entre els ciutadans i les ciutadanes d'orígens i expressions culturals diversos.

Canvis introduïts per adaptar les polítiques d'interculturalitat al nou moment.

En aquests moments en els que l'arribada massiva de persones immigrants s'ha aturat, el repte és aconseguir una ciutat cohesionada, on la convivència sigui una realitat. En aquesta línia, la lluita contra les discriminacions per motiu d'origen cultural esdevé una línia central d'actuació. Davant d'aquest nou paradigma les novetats en relació a les accions interculturals són:

Per a executar tot el programa la Direcció d'Immigració compta amb un nou equip d'interculturalitat: Es tracta d'un equip estable de 6 professionals, contractats a través d'un procediment obert, encarregats de desenvolupar les accions interculturals i de reconeixement de la diversitat a la ciutat de Barcelona en pro d'una ciutat cohesionada.

- » **Estratègia Barcelona Antirumors:** S'ha impulsat i consolidat definitivament l'Estratègia Barcelona Antirumors.

S'ha impulsat l'**expansió de l'estratègia de lluita contra els falsos rumors a tot Catalunya a través de la signatura del Conveni Interadministratiu** entre Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona i Ajuntament de Barcelona per aprofitar i optimitzar els recursos d'aquestes administracions en quant a difusió i coordinació d'accions.

Una de les grans prioritats de l'equip de govern ha estat aprofitar els materials i la informació elaborada per fer-la arribar al màxim de persones possibles. En aquest sentit el treball amb els medis de comunicació esdevé clau. L'Ajuntament de Barcelona ha acordat, juntament amb la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona formalitzar un **conveni de col·laboració amb TV3** per tal de posar a disposició del **programa Tot Un Món** els materials i la informació elaborada per tal que la lluita contra els falsos rumors i estereotips sigui l'eix vertebrador d'aquest programa durant la temporada 2012-2013.

Durant el mes de març de 2012 es va desenvolupar la **primera jornada de treball de la Xarxa Barcelona Antirumors**, i fruit de la participació de les entitats i el treball de la Direcció d'Immigració s'ha elaborat el **Pla d'Acció de la Xarxa Barcelona Antirumors 2012-2015**, que s'ha **presentat aquest dimecres 27 de juny en la sessió Plenària de la Xarxa Barcelona Antirumors**.

A la mateixa Plenària s'ha presentat el nou **Catàleg d'Activitats Antirumors**, a disposició de les entitats, equipaments i serveis que les sol·licitin i que treballin per combatre els falsos rumors i estereotips sobre la població migrada. Es tracta d'un **catàleg de 23 accions antirumors** (debats, tallers, teatre social, intervencions en l'espai públic, exposicions, conferències, etc).

S'ha potenciat la **formació dels agents antirumors**: De juny de 2011 a juny de 2012 s'han dut a terme **17 cicles formatius** de 12 hores, amb la participació de **565 persones**. En els cursos antirumors s'ha incorporat com a novetat una sessió final pràctica i de simulació de com actuar individualment davant els rumors, amb la participació d'un grup de teatre.

- » **Formació de l'enfocament intercultural**: La formació adreçada als treballadors públics és bàsica per aconseguir realment una ciutat intercultural, durant aquest any s'amplia l'oferta formativa.
- » **Incorporació d'accions interculturals a la programació de Centres Cívics i Plans Comunitaris de la ciutat**. Amb el nou equip intercultural es vol apropar la diversitat cultural als equipaments de proximitat de les persones que viuen a Barcelona.
- » Amb la nova realitat, les **transferències als districtes** per desenvolupar projectes d'acollida s'han reorientat cap a projectes que busquen generar convivència intercultural als barris de la ciutat.
- » En la línia d'evitar segregació als territoris i generar barris cohesionats socialment s'ha presentat la **mesura de "convivim esportivament"** que vol, mitjançant l'esport, aconseguir que els menors i joves dels barris més perifèrics puguin esdevenir actors i referents positius per al seu entorn.

- » **Espai Avinyó de Llengua i Cultura:** El reconeixement de la diversitat és un dels objectius d'aquesta nova etapa, i especialment el foment de la llengua catalana. Combinar aquests dos elements tan importants de qualsevol cultura no és fàcil. L'Espai Avinyó els combina, i visualitza l'aportació de la població immigrant a la nostra ciutat.

L'Espai organitza dos tipus d'activitats gratuïtes: unes adreçades a tota la ciutadania, amb l'objectiu de crear un espai d'intercanvi i de reflexió entorn la diversitat de les diferents formes d'expressió cultural existents a la ciutat, i unes altres adreçades als alumnes del CNL (Centre de Normalització Lingüística), amb l'objectiu de fomentar l'ús social del català, facilitar el coneixement de l'entorn, la vida cultural de la ciutat, i afavorir el diàleg i la interrelació entre els participants.

Les activitats de l'Espai aprofiten els esdeveniments de ciutat (Setmana de la Poesia, Dia de la Música, La Mercè...) per aportar una visió des de la diversitat i interacció entre la cultura catalana i aquelles que han arribat fruit de les migracions. L'Espai confia que les seves accions fomentin la trobada i creació de punts comuns, i espais de diàleg entre la ciutadania. I confia trobar-los a través de la identificació amb el territori i l'actualitat/contemporaneïtat de la vida cultural a la ciutat.

Amb les seves activitats fomenten la cultura de la diversitat, treballant espais de coneixement, intercanvi i de reflexió intercultural. Mostra com s'està enriquint la cultura catalana amb aportacions d'arreu del món i treballa perquè els seus usuaris coneguin la Barcelona actual, la que interacciona avui amb els seus ciutadans, sense deixar de banda el bagatge històric i cultural dels que formen part de la capital de Catalunya. En definitiva, dóna visibilitat a la diversitat cultural i fomenta la cultura de la diversitat a través d'una comunicació fresca i actual.

Perquè a través dels elements de comunicació com el butlletí, el bloc o les xarxes socials, també s'està fent una feina de sensibilització molt important a més de donar a conèixer les activitats interculturals que es duen a terme a la ciutat.

Alguns exemples dels seus nous projectes més destacats desenvolupats en el darrer any.

- **“Ciutats viscudes. Guia turística sentimental”** el bloc “Ciutats viscudes. Guia turística sentimental”, un projecte produït **per l'Espai Avinyó de Llengua i Cultura i el Museu d'Història de la Immigració de Catalunya**, per donar a conèixer i **potenciar la riquesa de les migracions i reflectir la diversitat de tipologies migratòries**. Una guia que recull la descripció de ciutats vistes pels seus antics habitants, una manera peculiar de mostrar diferents ciutats del món, d'Espanya i de Catalunya, viscudes per persones que han immigrat a Barcelona i que en l'actualitat estan aprenent català. És un projecte sempre en construcció ja que mitjançant el bloc qualsevol persona que vulgui participar pot fer-ho.

Participants: 12 alumnes del CNL de Barcelona

Impacte a la ciutat: Comunicació a través de les xarxes socials. L'acte de presentació va ser molt emotiu i van participar més de 60 persones.

- **“No sóc diferent, sóc un referent” són un conjunt d’entrevistes que donen veu a diferents joves “referents” barcelonins de diversos orígens culturals; joves immigrants i l’anomenada segona generació.** Els referents han de funcionar com exemple. Són joves que tenen un comú denominador: la lluita per arribar a formar part de la societat. Són joves que creuen en l’ètica de l’esforç i que volen construir un futur malgrat les dificultats. Són un referent no només per als joves nouvinguts sinó per a tots els joves de Barcelona, de Catalunya.

Participants: 5 joves amb experiències destacades

Impacte a la ciutat: comunicació a través de les xarxes socials

Des de juny de 2011 l’Espai **ha ofert un total de 33 activitats obertes al públic**, entre xerrades, debats, cinefòrums, exposicions i altres activitats de sensibilització amb una **assistència de 1.003 persones**, i **61 activitats per a l’alumnat del CNL**, entre tallers, visites guiades i activitats per gaudir de la ciutat de manera més lúdica, amb una assistència total d’unes **1.166 persones**.

» 3.7 Suport programes i projectes en els districtes

Barcelona és una ciutat complexa i diversa, a nivell poblacional però també a nivell territorial. Aquesta diversitat territorial fa que les seves actuacions també s’hagin d’adaptar a realitats i necessitats diverses. En aquest sentit, des de la Direcció d’immigració, es dona recolzament econòmic i tècnic als diferents districtes de la ciutat, amb l’objectiu de fer arribar les polítiques sobre immigració i diversitat cultural a tots els racons de la ciutat.

En aquests moments on l’arribada massiva de persones immigrants s’ha aturat, el repte és aconseguir una ciutat cohesionada on la convivència sigui una realitat. La transversalitat esdevé un gran repte, intentant que des de totes les àrees de l’Ajuntament s’implementin les noves polítiques d’immigració.

Però quan parlem de transversalitat la seva vessant territorial pren especial rellevància. En aquest sentit fer que tots els districtes de la ciutat s’impliquin en la posta en marxa de les noves polítiques d’immigració i el nou paradigma és imprescindible, ja que són els districtes els veritables actors en temes de convivència intercultural i cohesió social.

Com a principal novetat del darrer any podem destacar que enguany s’han implicat en aquest procés 9 dels 10 districtes de la ciutat: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.

En 2012 la **Direcció d’Immigració ha començat a treballar tres districtes més que durant els anys anteriors**: l’Eixample, Sarrià-Sant Gervasi i Sant Martí.

Alguns **dels projectes nous recolzats** amb els districtes són:

- Projecte per a la formació i l’ocupació de joves del Districte de Sant Martí a partir de

la col·laboració d'empreses amb valors d'inserció.

- Projecte socio-educatiu en comunitats de veïns i espai públic al barri Besós-Maresme.
- Projecte de sensibilització a joves vers la diversitat cultural a les escoles de Sarrià-Sant Gervasi.

El pressupost total dels projectes recolzats en els districtes és de 600.000 euros.

» 3.8 Consell Municipal d'Immigració

El Consell Municipal d'Immigració és un òrgan **consultiu de participació** de l'Ajuntament de Barcelona compost voluntàriament per entitats i associacions de col·lectius immigrants o que treballen en aquest camp, agents socials i els grups polítics municipals, que volen **incidir en l'entorn** social, cultural i polític **per assolir l'exercici de la plena ciutadania de les persones immigrades**. El Consell Municipal d'Immigració es va crear al **1997 a partir de 16 entitats, actualment conformen el Consell 58 entitats**.

Canvis més significatius produïts al Consell en aquest últim any:

Elaboració i aprovació en el Plenari de l'Ajuntament, celebrat al setembre de 2012, del Reglament de Règim Intern, que substitueix a les Normes Reguladores del Consell aprovades l'any de la seva creació. El nou Reglament de Règim Intern comporta tres novetats importants:

- » **El Consell es proposa com a un pont entre l'Ajuntament de Barcelona i el col·lectiu de persones immigrades** per tal d'assolir la igualtat de drets i oportunitats de les persones i el reconeixement de la diversitat i així construir una ciutat més cohesionada i justa.

Això comporta que les entitats membres del Consell fan una aposta per participar en la construcció de la ciutat, no únicament en els temes que afecten més directament o en exclusivitat a les persones immigrades. Això indica arrelament, que la majoria de persones tenen el seu projecte de vida en aquest país, que hi ha voluntat de formar part d'un tot.

- » **Obertura del Consell Municipal d'Immigració a entitats que no són entitats específicament d'immigrants.** S'ha consensuat l'obertura del Consell d'Immigració a entitats que formen part de la Xarxa d'Acollida de la Direcció d'Immigració o bé, entitats que treballen a la nostra ciutat en temes de refugi. En aquest sentit s'ha establert que la representació d'aquestes entitats al Consell no podrà superar el 25% de les entitats membres del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona.

Aquesta passa és històrica, ja que representa el reconeixement del treball que també realitzen altres entitats en els afers de les persones immigrades. Si formen

part d'un tot també reconeixem el treball d'altres parts del tot que treballen per objectius similars als de les entitats del Consell.

- » **Democratització de les entitats membres de la Comissió Permanent.** En una sessió plenària del Consell s'ha procedit a l'elecció de les entitats membres de la Comissió Permanent a partir d'una votació de les pròpies entitats. Per tant, s'avança en els principis d'igualtat, transparència, dret a la informació i participació.

Elaboració del Pla de Treball 2012-2015 del Consell Municipal d'Immigració. El procés d'elaboració és participatiu i encara no està conclòs, esperem la seva aprovació definitiva en el Plenari del Consell del mes de juliol. El Pla de Treball serà el full de ruta on es plasmaran els objectius o fites que es plantegen assolir o treballar fins a finals d'aquesta legislatura.

Comissió d'Opinió d'Urgència

Un altre tema a destacar en aquest últim any ha estat la convocatòria de la Comissió d'Opinió d'Urgència a instàncies de l'Ajuntament de Barcelona, el dia 27 d'abril de 2012. Aquesta Comissió pot ser convocada per l'Ajuntament o bé per les entitats que conformen el Consell. Pretén fer pública una posició comuna de les entitats i l'Ajuntament en temes que particularment afecten a les persones immigrades.

El motiu d'aquesta convocatòria ha estat el **Real Decreto-ley 16/2012 de 20 de abril de medidas urgentes para garantizar la sostenibilidad del Sistema Nacional de Salud y mejorar la calidad y seguridad de sus prestaciones.** Finalment i de forma consensuada es va aprovar un comunicat que es va fer públic el 4 de maig de 2012. Aquest comunicat ha instat a les administracions responsables a mantenir l'accés i l'atenció sanitària a totes les persones independentment del seu origen o condició.

Per últim, caldria mencionar els canvis que s'estan produint en el **nou format de la Trobada d'Entitats del Consell Municipal d'Immigració** que es celebra al Moll de la Barceloneta al mes d'octubre. Així es planteja **una mostra intercultural** de les entitats on la interacció i el treball en equip és fonamental, més que una mostra específica de cada entitat i dels col·lectius. En aquest sentit les diferents associacions que hi participaran es mostraran juntes en diferents carpes temàtiques: cultura, acollida i asil, dona i joventut, laboral i comerç, i Interculturalitat.

» 3.9 Informes d'habitatge i arrelament

Aquest servei emana de la Llei d'Estrangeria i presta un servei adreçat a persones immigrants, tramitant propostes d'informes necessaris en diferents temes d'estrangeria. Són dos tipus de tràmits que tenen una gran influència en la vida de les persones, ja que el primer permet obtenir una primera residència legal i el segon reunir a la família.

Informes d'arrelament: Informe necessari per obtenir una autorització de residència temporal per supòsits excepcionals, el sol·liciten estrangers no comunitaris en situació irregular.

Informes d'adequació d'habitatge: Informe necessari per al tràmit de reagrupació familiar, el sol·liciten estrangers no comunitaris en situació regular.

L'aplicació del nou reglament de la Llei orgànica 4/2000, aprovat pel Decret 557/2011 de 20 d'abril, efectiu des del 30 de juny, coincideix amb el nou mandat municipal. El nou marc jurídic ha significat diferents canvis, el més important dels quals és que la competència per emetre els informes correspon a la Generalitat de Catalunya i no als Ajuntaments.

En virtut de l'acord del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis, l'Ajuntament de Barcelona emet les propostes d'informes que eleva a la Generalitat.

Durant aquest període hem centrat els esforços a adaptar-nos a les noves circumstàncies i a les modificacions que a nivell operatiu i de gestió s'han generat.

La Generalitat de Catalunya ha dictat nous criteris bàsics per a l'elaboració dels informes, recollits a la Instrucció 1/2012 de la Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família; alguns coincideixen amb els que ja aplicava l'Ajuntament i altres són nous.

Es tracta en tot cas, d'un aspecte positiu que dona resposta a un dels reptes que com a municipi ens plantejaven per evitar desigualtats entre municipis i l'incentiu de mobilitat entre ells.

El nou marc ha tingut un impacte en la gestió, especialment pel que fa als informes d'habitatge, ja que s'ha hagut de fer canvis en el programa informàtic de tramitació i en les eines d'inspecció. Això, a curt termini, ha significat un increment en el temps de resolució del tràmit que en l'actualitat està en vies de solució. A més la plataforma de comunicació entre l'Ajuntament i la Generalitat ha comportat un augment del temps de gestió per cada expedient.

Aquesta situació no s'ha produït en els informes d'arrelament ja que encara no disposaven d'una aplicació informàtica específica i els canvis s'han pogut assumir sense més complicacions.

Amb l'entrada en vigor del nou reglament d'estrangeria hi ha un nou informe de disponibilitat d'habitatge que s'ha hagut d'assumir de nou: es tracta de l'informe d'adequació d'habitatge per a les renovacions de les autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar, en aquells casos en els que la persona que ha reagrupat a un familiar hagi dut a terme un canvi de domicili del que van acreditar quan es va realitzar el reagrupament.

S'han modificat les nacionalitats que han de sol·licitar els informes: els ciutadans comunitaris no han de sol·licitar els informes perquè realitzen un altra tipus de tramitació.

Durant l'any 2011 s'ha constatat una certa disminució en el nombre global de les sol·licituds, probablement atribuïble a la situació econòmica que fa menys atractiva la ciutat de Barcelona per a l'arribada de nous immigrants i, d'altra banda, fa més complicat que les persones es plantegin iniciar tràmits de reagrupació familiar.

Per a dur a terme un procés de reagrupament familiar cal demostrar uns ingressos mínims. En aquests moments en els que la crisi està afectant molt negativament als immigrants (la taxa d'atur dels estrangers és gairebé el doble que la dels nacionals), ha dificultat que moltes persones que estarien disposades a reagrupar a algun familiar hagin de renunciar a aquesta possibilitat.

Taula 7: Informes adequació d'habitatge

	2010	2011	Evolució
Instàncies rebudes	4.156	3.452	-16,9%

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

Taula 8: Informes d'arrelament

	2010	2011	Evolució
Instàncies rebudes	10.048	8.969	-11%

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 3.10. Programa Noves Famílies

El Programa Noves Famílies a Barcelona: **Acompanyament a la Reagrupació Familiar** té com a **objectiu orientar i acompanyar a les persones** que han sol·licitat la reagrupació familiar per tal de facilitar el procés d'integració a la ciutat de les persones que arribaran per reagrupament així com del conjunt del nucli familiar. El programa treballa amb tot el seu nucli familiar i, al mateix temps, ofereix un **espai de trobada** perquè coneguin amb més detall el funcionament de la ciutat de Barcelona, així com els serveis i entitats del barri, districte i ciutat i es familiaritzin amb la llengua catalana. Aquest programa treballa perquè el retrobament entre les persones que arriben reagrupades i les persones que ja estem a la ciutat de Barcelona, sigui de la millor forma possible per al conjunt de la ciutat.

Canvis duts a terme per adaptar-nos a la nova realitat:

En relació a la progressiva disminució de la demanda de reagrupament familiar dels darrers anys a la ciutat, hem redefinit el Programa per tal **d'incrementar l'atenció i el seguiment social de les famílies i el infants i joves** que s'incorporen a la ciutat.

Durant aquest darrer any hem aconseguit arribar a totes les famílies que sol·liciten un reagrupament a la ciutat de Barcelona en qualsevol districte de la ciutat.

Durant el darrer any, s'ha incrementat notablement el nombre de persones contactades així com el nombre de persones i famílies que participen en els espais inicials d'informació.

D'altra banda s'han incrementat i dissenyat nous espais d'acompanyament per tal que les famílies puguin acollir als seus familiars (cònjuges, fills/es o pares/mares) i millorar el seu procés d'inclusió social a Barcelona.

A continuació es descriuen les **novetats introduïdes en el darrer any**:

- » **Augments del 24,4%** de participació als **espais estable inicials per a famílies**. Durant el primer semestre de 2012 han vingut 1.434 famílies, davant les 1.154 l'any 2011.
- » **Creació del Taller de Dones reagrupades “cuinant lletres”** en que estan participant 31 dones.
- » Posada en marxa de **parelles lingüístiques** (intercanvi Francès – Català).
- » Posada en marxa del **Taller d'homes**. Es tracta de reunions específiques amb homes que es disposen a reagrupar a les seves parelles o han estat reagrupats.
- » **Posada en marxa d'itineraris d'atenció específics per a població d'origen xinès i paquistanès**.
- » Augments significatius de participació als **Tallers de pares i mares (12%)**
- » S'ha potenciat les activitats del programa de reagrupament familiar amb suport per **millorar l'accés dels nois i noies en l'àmbit educatiu**: s'ha posat en marxa el servei de **Suport Educatiu**, mitjançant la incorporació al programa de dues psicopedagogues, que han iniciat un seguiment personalitzat als joves que ho precisen per accedir al sistema educatiu català en condicions òptimes i la seva socialització mitjançant totes les activitats adreçades als nens/nes i joves en el seu barri.
- » El projecte **Punt de Trobada** per a joves que han arribat per reagrupació familiar, es consolida i es converteix en una activitat estable de funcionament tot l'any (excepte a l'estiu). Aquest espai consisteix en un Punt de Trobada de joves reagrupats, que durant 7 dissabtes s'aprofita per treballar el seu procés d'encaix a la ciutat i promoure la connexió amb l'oferta juvenil i de lleure normalitzada dels seus barris.
- » Estem promovent **accions i projectes d'Intervoluntariat** mitjançant la col·laboració amb persones ateses des dels diferents serveis per tal que es converteixin en agents actius i participin com a voluntaris:
  - » Joves reagrupats com a orientadors en el punt de trobada.
  - » Dones que es converteixen en parelles lingüístiques per a la pràctica del català.
  - » Taller de “Cuinant lletres” perquè mitjançant la cuina catalana (també s'intercanvien plats de diferents orígens) es familiaritzin amb la llengua.

Taula 9: Indicadors de persones ateses 2010-2011

Persones ateses al programa de reagrupament familiar	2010	2011
Persones contactades	3.012	3.597
Participants Espai Inicial	1.395	1.914
Orientació, acompanyament i seguiment de les famílies en procés de reagrupació familiar	1.336	1.948
Taller de preparació per al retrobament amb els fills i filles	108	159
Espai mensual per a mares i pares	31	46
<i>A l'estiu Barcelona t'acull</i>	133	145
<i>Punt de Trobada</i>		69
Tallers per a dones reagrupades	58	147

Font: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Immigració i Interculturalitat.

» 4. Prova pilot de retorn voluntari a Senegal (novembre 2011 - abril 2012)

El Govern municipal ha portat a terme “el projecte de retorn voluntari productiu a Senegal”, com a compliment de la posada en pràctica de la mesura de govern, aprovada el passat 15 de setembre de 2011, i que incentivava a portar a terme un projecte pilot de formació per al retorn i el reintegrament voluntari a Senegal.

Tal i com preveia aquesta mesura de govern, s'ha assignat una treballadora social de referència al projecte, adscrita a la Direcció d'Immigració.

S'ha dut a terme una important tasca de difusió del projecte. A banda dels serveis d'educadors de carrer i de gestió de conflicte municipals, s'ha contactat amb un total de 20 entitats: ACISI – CEPAIM, Apropem-nos Poblenou, Coordinadora d'Associacions Catalanes de Senegalesos, Associació Catalana de Residents Senegalesos, Creu Roja, Caritas, ACCEM, Bona Voluntat en Acció, IRES, Benallar, SURT, Comunitat de Sant Egidí, Fundació Arrels, Fundació Mambre, Entitat Exil, Poble Sec per a Tothom, Associació sociocultural La Formiga, Fundació Èxit, Bayt-Al-Taqafa.

S'ha dut a terme més de 40 entrevistes personalitzades amb possibles candidats, explicant en que consistia el projecte. L'entitat ACISI ha realitzat un mòdul de formació de 40 hores de preparació per al retorn al país d'origen d'acord als materials facilitats per l'OIT-Senegal.

Cadascun dels participants en el projecte, ha comptat amb un seguiment personalitzat individual durant tot el període, per part de la treballadora social referent del projecte. La periodicitat mitja de les trobades ha estat setmanal, però el seguiment de la seva activitat de preparació pel retorn ha estat diari.

Han comptat també amb un servei d'assessorament personalitzat per a l'elaboració del projecte d'emprenedoria en país d'origen, per part de l'entitat Fundació Servei Solidari, amb una periodicitat mitjana de tres cops per setmana.

Amb l'assessorament personalitzat per afrontar el retorn i la reinserció al Senegal, per part de

l'entitat ACISI, amb una periodicitat mitjana de dos cops per setmana. Cal destacar que aquesta tasca s'ha fet tant en trobades individuals com de treball en grup.

Per al finançament del capital del projecte d'emprenedoria en país d'origen s'ha comptat amb el suport de la Fundació La Caixa.

Finalment podem destacar, que els participants han comptat amb un número de telèfon mòbil de referència del projecte, al qual han pogut trucar en tot moment del dia i la setmana, en cas de qualsevol necessitat urgent.

El retorn de 4 dels participants es va produir el dia 19 d'abril. Els altres dos han estat retorns immediats per expressa voluntat dels interessats. En concret les persones han retornat a les ciutats de Kolda, Kaolak, Ziguinchoré i Dakar.

Els resultats es valoren de manera positiva: el treball portat a terme amb aquest col·lectiu de persones, ens ha permès obtenir dos tipus de resultats:

Uns resultats directes, que suposen el retorn a país d'origen de sis persones, i per tant estem parlant de sis nous projectes de vida, que impliquen la millora en la qualitat de vida d'aquestes persones i la de les seves famílies. Però també hem obtingut uns resultats secundaris, que valorem de manera molt positiva, i que ens han permès aconseguir un apropament entre les persones del col·lectiu d'immigrants senegalesos que es troben en una situació d'extrema vulnerabilitat i l'Ajuntament de Barcelona. A dia d'avui, podem afirmar que coneixem molt més les característiques i necessitats d'aquest col·lectiu, i que ells coneixen millor els canals d'apropament a l'Ajuntament de Barcelona i que facilitaran la presa de decisions en el pla global d'assentaments irregulars que l'Ajuntament està elaborant.

En el país d'origen han estat recollits a l'aeroport per una persona vinculada a l'associació ACISI. La xarxa de centres d'ocupació distribuïda per tot el país està realitzant el seguiment.

Dos dels participants han trucat personalment a la tècnica del projecte per explicar que els seus negocis ja estan en marxa i que estan funcionant positivament (una botiga i una activitat agropecuària en terreny de la seva família).

El retorn voluntari al Senegal a dia d'avui:

Des del 15 de juny, la possibilitat de retorn productiu al Senegal torna a estar oberta com un programa permanent de l'Ajuntament.

Es preveu un degoteig de persones a títol individual que es vulguin acollir. En aquesta nova etapa **es preveuen tres possibilitats:**

- » Si planteja la demanda de fer un **retorn immediat a país d'origen**, sense possibilitat de preparació prèvia aquí.
- » L'opció de fer **retorn productiu a través del desenvolupament d'un projecte d'auto-ocupació** a país d'origen.

- » L'opció de fer **retorn fent inserció en empresa ordinària**. Aquesta opció comportaria un procés de formació previ a Barcelona, en funció de la capacitat d'empleabilitat de cada persona i de les expectatives de futur.

En els tres casos **la porta d'entrada al servei serà l'equipament de persones Sense Sostre (SIS) del C/ Pujades** que farà la primera entrevista per avaluar la situació i la demanda de retorn de la persona.

» 5. Reconeixement extern de les polítiques i programes duts a terme per l'Ajuntament de Barcelona

El model d'integració de la immigració que Barcelona duu a terme amb diferents projectes i programes com l'estratègia antirumors, el Consell Municipal d'Immigració o el programa "Noves famílies" d'acompanyament a la reagrupació familiar s'ha consolidat durant aquest darrer any com a programes referent a nivell internacional. Així ho confirma el fet que diversos organismes internacionals s'hagin fixat en aquestes iniciatives i n'hagin elogiat la tasca.

Barcelona lidera, per segon mandat consecutiu, el grup d'Immigració i Integració Eurocities, que és l'associació que representa les grans ciutats europees en diferents temes locals. Barcelona va ser escollida el passat mes d'abril presidenta d'aquest grup de treball en el que estan representades Londres, Berlin, Amsterdam, Milà, Oslo, Helsinki, etc. En aquest sentit, Barcelona està lluitant davant de la Unió Europea per tal que els futurs Fons Europeus d'Integració per al període 2013-2020 tinguin en compte a les ciutats com a possibles Administracions elegibles de finançament directe. L'actual marc comunitari no ho permet.

D'altra banda els organismes internacionals s'interessen cada cop més per les polítiques d'integració de la immigració que l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa amb més intensitat els darrers anys.

És el cas de la Xarxa Barcelona Antirumors, el Consell Municipal d'Immigració, o el programa "Noves famílies" d'acompanyament a la reagrupació familiar, que ja han estat reconeguts pel Consell d'Europa i la Comissió Europea, la Universitat d'Oxford-Compass, l'Organització Mundial de les Migracions (OIM), o la Fundació Maytree de Toronto (Canadà), entre altres.

Després que delegacions de diversos països hagin visitat la capital catalana per conèixer les seves experiències en matèria d'immigració i interculturalitat, Barcelona es posiciona com a ciutat de referència per a la implementació de les seves polítiques.

En particular, l'anomenada estratègia **antirumors** amb la qual el consistori i entitats de la ciutat col·laboren amb l'objectiu d'acabar amb els rumors que afecten les persones immigrades, ha estat una de les més ben rebudes.

Aquesta ha estat destacada com a bona pràctica pel projecte "Attitudes to Migrants, Communication and Local Leadership", així com per la iniciativa Cooperació Local Europea per a la Integració de l'OIM.

Per la seva banda, el Consell d'Europa ha designat Barcelona com una de les ciutats europees amb un índex d'interculturalitat més alt en el rànking elaborat per Intercultural Cities.

Finalment destacar que Barcelona ha participat en el *projecte Mixities* de la UE. Aquest projecte, dut a terme dins d'Eurocities, consisteix en la **realització d'una auditoria/avaluació de les polítiques de diversitat de 3 ciutats europees**. L'auditoria/avaluació la realitzen un equip de 12 avaluadors d'altres ciutats europees que examinen en profunditat a partir d'entrevistes i anàlisi de documentació totes les polítiques de diversitat cultural de l'Ajuntament.

Aquest informe **ha destacat com a punts forts, les polítiques d'acollida municipals, els programes de mediació, el compromís polític vers la integració, els instruments de planificació.**

Finalment han assenyalat 3 programes concrets com a bones pràctiques:

- Programa Noves Famílies de reagrupació familiar
- Estratègia Antirumors
- Programa de gestió de conflictes en medi obert